

Pārresoru koordinācijas centrs

SADBĪBAS PLATFORMAS “DEMOGRĀFISKO LIETU CENTRS” 16. SĒDE

2017. gada 8. jūnijā plkst. 15.00-16.30

Ministru Kabineta 443. telpā

PROTOKOLS

Sēdes dienas kārtība

1. Programmas “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” priekšlikumi;
2. Ārpusgimenes aprūpes sistēmas jautājumi;
3. Citi jautājumi.

Sēdi vada:

Imants Parādnieks, sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” (DLC) vadītājs

Piedalās:

Ekspertu sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” dalībnieki un to pilnvarotie pārstāvji:

L. Āboliņa – Labklājības ministrijas (LM) Valsts sekretāra vietniece

P. Leiškalns – Sociālo lietu eksperts

I. Mežs – LU EVF Ekonomikas un vadības zinātniskā institūta pētnieks, demogrāfijas jomas eksperts

E. Pole – Veselības ministrijas (VM) Valsts sekretāra vietniece stratēģiskās plānošanas un resursu vadības jautājumos

Nepiedalās:

K. Eņģelis – Labklājības ministra padomnieks

I. Kārkliņa – Pārresoru koordinācijas centra (PKC) Attīstības plānošanas nodajas konsultante

J. Plūme – Finanšu ministrijas (FM) Valsts sekretāra vietniece budžeta jautājumos

E. Putra – FM parlamentārais sekretārs

E. Upīte – Ministru prezidenta padomniece juridiskajos jautājumos

Citi sēdes dalībnieki:

Ilze Žagare - Lielrīgas reģionālās programmas / Resursu un kompetences centra direktore, Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija

Katrīne Ielīte – deputāta I.Parādnieka palīgs

Protokolē:

Dace Valte-Rancāne (PKC)

Sēdi sāk plkst. 15.10

1. PROGRAMMAS “BĒRNIEM DROŠS UN DRAUDZĪGS BĒRNUDĀRZS” PRIEKŠLIKUMI

(Ilze Žagare)

I.Žagare: prezentācija “Priekšlikums programmas “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” īstenošanas uzsākšanai nacionālajā līmenī”

Izsakās: I. Parādnieks, L. Āboļiņa

Galvenās tēzes:

- 1) Nemot vērā īpaši pēdējā laikā aktualizējušās problēmas bērnu interešu aizsardzības jomā (novārtā pamesti bērni, sabiedrības tolerance pret vardarbību ģimenē, iedzīvotāju neinformētība par līdzatbildību u.tml.), izstrādājot 2.Konceptuālo ziņojumu, DLC eksperti plāno īpašu uzmanību pievērst preventīviem pasākumiem ģimenes atbalsta jomā.
- 2) Konsultējoties ar Latvijas SOS Bērnu ciemu asociācijas un Nodibinājuma centrs Dardedze ekspertiem, kā viens no efektīviem risinājumiem identificēta programma “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs”.
- 3) SOS pilotprojekts programmai “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” ir vairākpakāpju sistēma, kas aptver Džimbas programmu, pedagogu apmācības, bērnu novērošanu un bērniem drošas vides kritēriju ieviešanu, kas kalpo kā sākotnējais filtrs problēmbērnu un problēmgāmeņu identifikācijā. Programmas darbība uzsākta pirms 3 gadiem, to ieviešot un pilotējot atsevišķos bērnudārzos Rīgā.
- 4) Viens no programmas soljiem jau ilgstoši pierādījis savu efektivitāti – Centra “Dardedze” aprobētā mācību programma bērniem vardarbības atpazīšanai un nepieļaušanai – “Džimbas drošības programma” – atraktīvs, interaktīvs un piesaistošs mācību kurss pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem vardarbības prevenci.
- 5) Šobrīd ir izvērtēta programmas “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” darbība un tā atzīta par efektīvu, tādējādi SOS un Dardedzei klūstot par Rīgas pašvaldības sociālā dienesta stratēģiskajiem partneriem šīs programmas ieviešanā Rīgas PII. Detalizētāka informācija par programmu – I.Žagares prezentācijā.
- 6) Nemot vērā minēto, SOS speciāliste rekomendē:
 - a. visām Latvijas pašvaldībām organizēt ievadseminārus, lai informētu par programmas “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” saturu un tās pirmo soli “Džimbas drošības programmu”. Semināri tiktu īstenoti pašvaldībās pēc īpaši izstrādātas teritoriāli-reģionālās matricas, lai sasniegtu pārstāvus no visām Latvijas pašvaldībām. Viena semināra ilgums – 5 stundas, 60 dalībnieki, pieaicinot novadu deputātus, PII vadītājus, metodiku un sociālo dienestu pārstāvus;
 - b. Kā arī par valsts budžeta līdzekļiem realizēt programmas “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” pirmo soli “Džimbas drošības programma” nacionālā līmenī, to definējot kā iniciatīvu “Džimba – katrā Latvijas bērnudārzā”. Pasākuma ietvaros plānots apmācīt speciālistus tajās Latvijas PII, kur šobrīd vēl nav pieejama augsti profesionāla eksperta – Džimbas drošības aģenta – pakalpojumi. Vienam PII Džimbas izmaksas ir aptuveni 330€.

DLC nolemj:

- 1.1. Iekļaut DLC 2. Konceptuālajā ziņojumā informatīvus ievadseminārus par programmas “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” darbību, Kā atbildīgā institūcija noteikta VARAM.
- 1.2. Atkārtoti izvērtēt nepieciešamību realizēt par valsts budžeta līdzekļiem programmas “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs” pirmo soli “Džimbas drošības programma” nacionālā līmenī.

2. ĀRPUSĢIMENES APRŪPES SISTĒMAS JAUTĀJUMI

(*Līga Āboliņa*)

Izsakās: I.Parādnieks, L.Āboliņa

Galvenās tēzes:

- 1) Jau otro gadu ārpusģimenes aprūpe atzīta par izteiku LM prioritāti un notiek Ārpusģimenes aprūpes koncepcijas ieviešana;
- 2) LM šo tēmu piesakot prioritārajiem valsts politikas pasākumiem, paredz turpināt koncepcijā plānoto pasākumu ieviešanu un no 2018.gada:
 - a. sākt ieviest specializētās audžuģimenes, veidojot sadalījumu – ierastās audžuģimenes, krīzes audžuģimenes, kas gatavas uzņemt zīdaini 24/7, un specializētās audžuģimenes, kuras spēj uzņemt bērnus ar funkcionāliem un garīga rakstura traucējumiem.
 - b. palielināt pabalstu audžuģimenē esoša bērna uzturam un noteikt to dubultā minimālo uzturlīdzekļu apmērā (par bērnu līdz 7.g. - 215 euro; par bērnu vecumā no 7-18 g. - 258 euro);
 - c. palielināt atlīdzību audžuģimenēm līdz pirmsadopcijas atlīdzības apmēram jeb bērna kopšanas pabalstam līdz bērna 1,5 g. vecumam un noteikt to atkarībā no bērnu skaita, piemērojot koeficientu 0,3 par katru nākamo bērnu (ar 1 - 171 euro, par 2 - 222 euro, par 3 - 274 euro);
 - d. veikt sociālās iemaksas pensiju, bezdarba un invaliditātes apdrošināšanai par audžuģimenēm;
 - e. sociāli apdrošinātām personām, kas aprūpē bērnu līdz 8 gadu vecumam, izmaksāt atlīdzību par adoptējamā bērna aprūpi atbilstoši pabalsta saņēmēja apdrošināšanas iemaksu algas apmēram;
 - f. pirmsadopcijas aprūpes laikā veikt sociālās iemaksas attiecīgi no pamatbudžeta vai speciālā budžeta atkarībā no pabalsta izmaksas avota.

Papildus plānots:

- mainīt ārpusģimenes aprūpētāju apmācības kārtību – apmācības tiks uzticētas NVO, būs reģionālās aģentūras, kas atbildīgas par sava reģiona ģimenēm un to kvalitatīvu apmācību, kā arī atbalsta sniegšanu vajadzības gadījumā;
- pilnveidot izglītošanu par bērnu tiesību jautājumiem – diversificēt apmācības auklēm un policistiem, piemēram.

DLC nolemj papildināt LM piedāvātos risinājumus, uzsverot, ka:

- 2.1. Nepieciešams veicināt bērnu, kas vecāki par 5 gadiem, adoptēšanu Latvijā. Iespējamie risinājumi:
 - a. izskatīt iespēju papildus piemaksai par 8 – 18 g.v. bērnu adoptēšanu, piem., BKP apmērā, vai citādi stimulēt adoptētājus, piemēram, ar Goda ģimenes atlaižu karti vai ciemi bonusiem;
 - b. adoptēšanas gadījumā atvaiļinājums nedrīkst būt piesaistīts bērna vecumam, bet gan adopcijas faktam, to uztverot kā bērna un ģimenes adaptācijas laiku, kas ir atšķirīgi nekā bioloģiskā bērna ienākšanas ģimenē gadījumā;
- 2.2. Vairāk uzmanības jāpievērš viesģimeņu kustības attīstībai – “Kļūsti par bērna draugu”, jo šis statuss “viesģimene” neuzliek ilgtermiņa juridiskas saistības, tomēr veicina iespēju bērniem iepazīt reālu ģimenes dzīvi, veidot piesaisti;
- 2.3. Jāpievērš uzmanība informatīvai kampaņai par ārpusģimenes aprūpi un tās formām – jāpopularizē audžuģimenes, aizbildņi, viesģimenes, jo daudziem cilvēkiem par to trūkst informācijas;
- 2.4. Nepieciešams adoptētājiem noteiktu pakalpojumu bērniem saņemšanai veidot “zaļo koridoru”, jo īpaši ņemot vērā šo bērnu paaugstinātās vajadzības pret dažādiem veselības aprūpes, psihoterapeita, psihologa u.c. pakalpojumiem.

3. CITI JAUTĀJUMI

(Dace Valte-Rancāne)

D. Valte-Rancāne informē, ka 05. jūnijā notika sanāksme Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā par konkursa “Ģimenei draudzīga pašvaldība” nolikumu. VARAM vērtēšanas komisijā, kura dosies arī 9 izbraukuma sēdēs, plāno iekļaut DLC locekli, kuru lūdz DLC deleģēt.

DLC nolemj:

3.1. deleģēt dalībai Ģimenei draudzīga pašvaldība konkursa komisijā DLC vadītāju I.Parādnieku, kā aizstājēju deleģējot I.Kārkliņu.

Sēdi slēdz plkst. 16.45

Pielikumā: I.Žagares prezentācija par programmu “Bērnam drošs un draudzīgs bērnudārzs”.

Sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” vadītājs

I. Parādnieks

Sagatavoja:

D. Valte-Rancāne, 67082975

PKC Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante
dace.valte@pkc.mk.gov.lv